

ارزیابی حضور طلاب در عرصه وبلاگ‌نویسی

وبلاگ یا منبر جهانی!

علی روح الهی خراسانی*
Ali_roh51@yahoo.com

از این رو، ما وبلاگ را منبری جهانی می‌دانیم که بسوار بسر امواج الکترونیکی در حال حرکت است و در صورت استفاده صحیح و کامل از آن می‌تواند یکی از بهترین ابزار برای تبلیغ مفاهیم، ارزش‌ها و اعتقادات دینی باشد.

نقش وبلاگ‌ها در تبلیغ دین

از دهه‌ها پیش، گفتار غالب روحانیون به خصوص جوانان، این بود که برای تبلیغ اسلام باید به «زبان روز» مجهز شد. نظام معرفتی اسلام خاصه تشیع، هیچ خطا و خطی ندارد و هر چه هست از مجهز نبودن به ابزارهای تبلیغی نوین بر می‌خیزد و اگر روحانیون بتوانند با زبان‌های زنده دنیا سخن بگویند یا از ابزارهای تبلیغی پیشرفته بهره بگیرند، نقش شک و شکر از صفحه جهان بسته خواهد شد و جوامع بشری به سوی دینداری حرکت می‌نمایند و مشکلات اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی آنان بر طرف گردیده یا به حداقل خواهد رسید.

امروزه وبلاگ‌ها از پرکاربردترین ابزارهای مورد استفاده در انتقال اطلاعات و پیام‌های الکترونیکی هستند و هر روز که می‌گذرد، این پدیده جلوه خاصی از جهات مختلف سیاسی، فرهنگی، مذهبی و علمی به خود می‌گیرد و هم‌روزه حد‌ها بلاگر (Blogger) به جمع نویسندگان وبلاگ

اهمیت و ضرورت

بدون تردید، امروز در شهر قم که به عنوان مرکز اصلی تولید فکر دینی به شمار می‌آید، کمتر محققی به ارزش استفاده از اینترنت و وبلاگ پی نبرده است و تقریباً اغلب اندیشمندان یکی از بهترین راه‌های انتقال مفاهیم و عقاید دینی را استفاده از این ابزارها می‌دانند و بعضی از خبرگزاری‌ها قسم را دومین شبهر کنسور در زمینه رسانه مصرف اینترنت می‌دانند. (۱)

وبلاگ منبر جهانی

به عقیده دکتر نیکولا دورینگ (Dr.Nicola Doring) روانشناس، جامعه‌شناس و استاد علوم ارتباطی در دانشگاه ایلنا؛ «امروزه وبلاگ‌نویسی پرطرفدارترین نوع انتشار اینترنتی است. این ابزار از کاربران عرصه اینترنت، ناشران فعالی می‌سازد که به هیچ سازمان و رسانه‌ای وابسته نیستند». (۲)

عده‌ای از کارشناسان بین‌المللی اینترنت معتقدند که وبلاگ‌نویسی نوعی تاریخ و ادبیات شفاهی است؛ اما به صورت مکتوب که اخیراً، خاطرات، داستان‌ها و تصاویر را زبان به زبان و سینه به سینه و وبلاگ به وبلاگ نقل می‌کنند، و به نوعی در یادها و خاطره‌ها می‌ماند. (۳)

* معاون پژوهشی مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی‌عصر(عج) - قم، مدیر پایگاه اطلاع‌رسانی حضرت ولی‌عصر(عج)

• اضافه می‌شوند هم اکنون با اینکه بیش از چهار سال از عمر پدیده
• وبلاگ‌نویسی در کشور ما نمی‌گذرد، موج وبلاگ‌نویسی تمامی افشار
• جامعه را فرا گرفته و وبلاگ‌های ثبت شده تا اول پاییز ۱۳۸۴ (ش)
فقط در «پرشین بلاگ» (Persianblog) پند ۸۷۶۴۹ وبلاگ می‌رسد
که نسبت به سه ماه گذشته حدود ۱۲ درصد افزایش یافته است.

به این خاطر، کار کردن فعال و هدفمند با وبلاگ باعث می‌شود که
بتوانیم بهتر با دیگران ارتباط پیدا کنیم؛ ارتباطی خالی از ترس و
پنهان کاری. دنیای بی تکلف وبلاگ اجازه می‌دهد تا سخنان و دیدگاه‌های
خود را راحت‌تر به حارف مقابل تفهیم نمایم و مفاهیم دینی را به تمامی
جویندگان راه حقیقت ارائه کنیم و از آنجا که تبلیغ نین از جمله وظایف
اصلی طلاب است، حضور چشم‌گیر آنان در این عرصه موقعیت‌های
فراوانی را به دنبال خواهد داشت.

مزایای وبلاگ‌نویسی

با توجه به نقش مؤثر وبلاگ در عرصه اطلاع‌رسانی، ویژگی‌ها و
مزایای ذیل را می‌توان برای وبلاگ‌نویسان عزیز خاصه طلاب علوم دینی
برشمرد:

۱. رشد هویت شخصی

عمل نوشتن به خودی خود، شخص را مجبور به مرتب کردن افکار و
ایده‌های خود و تفکر عمیق‌تر و سعی در بیان شقیق‌تر آنها می‌کند. با
نوشتن در محیط عمومی مانند وبلاگ از نویسنده توقع بیشتری در
توضیحات مطالب و ارائه کلام منطقی و قابل فهم می‌رود و برخلاف
نوشتن سریع افکار و احساسات بر روی کاغذ، شخص وبلاگ‌نویس مجبور
است که افکار خود را بیشتر سازمان‌دهی کند. بدیهی است که این موضوع
می‌تواند کمک خوبی برای رشد هویت شخصی یک وبلاگ‌نویس باشد.

۲. رشد خلاقیت

یک پروژه وبلاگی طولانی و موفق نشان‌دهنده پایداری و دیسیپلین
بلاگر آن و همین‌طور آگاهی فنی و توانایی او در ساخت و پرداخت وبلاگ
و محتویات آن است. به جهت انتقاد خوانندگان از مطالب وبلاگ‌ها،
کیفیت نوشته‌ها بسیار بهتر از نوشته‌های شخصی است و این موضوع
کمک شایانی به رشد خلاقیت و پویایی اندیشه وبلاگ‌نویسان می‌کند. از
جمله فواید این ویژگی آن است که بعضی از وبلاگ‌نویسان موفق به
انتشار مطلب وبلاگ خود به صورت کتاب می‌شوند.

ما وبلاگ را منبری جهانی می‌دانیم که سوار بر
امواج الکترونیکی در حال حرکت است و در
صورت استفاده صحیح و کامل از آن می‌تواند
یکی از بهترین ابزار برای تبلیغ مفاهیم،
ارزش‌ها و اعتقادات دینی باشد.

۳. شناخت مخاطب

وجود امکاناتی مانند «تعداد بازدیدکنندگان» و «نظریات و پیشنهادات»
در وبلاگ‌ها، موجب می‌گردد که نویسنده به‌خوبی با دیدگاه خوانندگان
اشنا شود و با مخاطبان خود در موضوعی که علاقه دارند، بحث و گفتگو
کند و به سؤال‌های آنان پاسخ دهد.

۴. بیشترین استفاده کننده یا کمترین هزینه

یکی از مشکلاتی که دامنگیر نویسندگان به ویژه جوانان است،
هزینه‌های سنگین چاپ و نشر کتاب است که بسیاری را از انتشار آثارشان
منصرف می‌کند و چه بسیار تحقیقات سودمندی که به همین سبب منتشر
نشده یا در منقلمای خاص منتشر شده‌اند و نسخه‌های آن در همان جا
تمام شده است و دیگران از آن محروم مانده‌اند ولی وبلاگ‌ها با هزینه‌ای
ناچیز می‌توانند نوشته‌ها و تحقیقات شما را از کنار میز کارتان به تمامی
پژوهشگران دنیا بدون مشکلات مرزی، سیاسی و اجتماعی و در کمترین
زمان و با حداقل هزینه ممکن عرضه کند و در معرض استفاده همگان
قرار دهد.

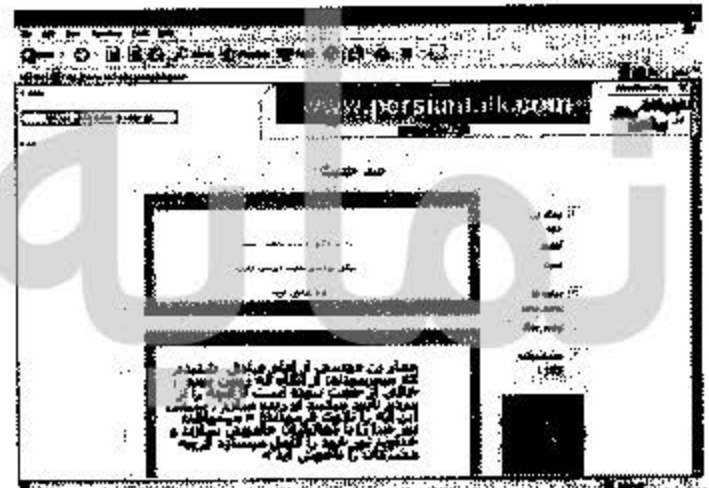
مروری بر وبلاگ‌های طلاب

با وجود اینکه کمتر از چهار سال است که از عمر وبلاگ‌نویسی در ایران
می‌گذرد، طلاب حضور گسترده‌ای در این عرصه داشته و جدا وبلاگ را
به نام خود ثبت کرده‌اند. اگر چه آمار دقیقی از وبلاگ‌های طلاب به دست
نیامده است، ولی با جستجوی کلماتی همچون: «وبلاگ طلاب» «طلبه»،
«روحانی» «آخوند» «حجرت» «طلبگی» در موتورهای جستجو مانند Google و
Yahoo و نیز کاوش در پایگاه‌های ارائه دهنده وبلاگ از قبیل:
Persianblog، Blogfa، Parsiblog یا جستجو در بلاگسفرها
Blogsphere (لینکستان‌ها) می‌توان به آسانی و نشانی این گونه
وبلاگ‌ها دست یافت؛ مثلاً وبلاگ «منبر» به نشانی

<http://menbar.persianblog.com>

در لینکستان خود به عنوان «دوستان طلبه» فهرست حدود ۳۰۰ عدد از
وبلاگ‌های طلاب را ذکر کرده است.

گفتنی است که در بعضی از موارد نام وبلاگ‌ها با متن درج شده در آن
هیچ ارتباطی ندارد و این مسئله خود باعث می‌شود که خوانندگان در
سرردگی قرار بگیرند البته آنچه در اینجا حائز اهمیت است، رشد کیفی
وبلاگ‌های طلاب است که در این چند سال رشد چشمگیری داشته و آینده

طلاب را به خوبی ترسیم نموده‌اند. اما خاطرات سفرهای تبلیغی، مشکلات موجود، در تبلیغ و سوار دیگر، در مرحله بعدی قرار دارند.

۲. ادبیات

بیشتر وبلاگ‌نویسان به ساده‌نویسی و پرهیز از جملات سنگین گرایش آشکار دارند و همواره می‌گویند تا فضای وبلاگ خود را صمیمی جلوه دهند و مطالب خویش را با روان‌ترین زبان‌ها و صمیمانه‌ترین کلمات بیان نمایند؛ ولی در وبلاگ طلاب، اغلب فضای حوزوی بر آن حاکم است و معمولاً از کلمات خشک و بی‌روح و در مواردی غیر مأنوس استفاده شده‌است و کمتر صمیمانه سخن می‌گویند. محتوای غالب این وبلاگ‌ها نثرهایی از سخنان معصومین (ع) همراه با بزرگداشت مراسم دینی و یادکردن بزرگان دینی است که با بیانی عالمانه و غیر جناب بیان گردیده‌اند.

۳. گرافیک

استفاده از تصاویر مذهبی، از ویژگی‌های وبلاگ طلاب است، وجود تصاویر اگر چه مثبت باز شدن وبلاگ را به شدت کاهش می‌دهد، ولی فضای خاصی را به وبلاگ می‌بخشد که درخور توجه و مستألف است و بیانگر حال و هوای اعتقادات و شخصیت نویسنده است.

۴. لینک (بلاگست)

این روزها هر وبلاگ‌نویسی که به دنبال متنوع کردن وبلاگ خود و جذب مخاطبان بیشتر است، باید توجه داشته باشد که یک لینک ساده و جانب نیز می‌تواند همانند یک فتوبلاگ وبلاگ شما را جذاب‌تر و خواندنی‌تر نشان دهد. در وبلاگ طلاب نیز این مسئله مورد توجه واقع شده

به عقیده بعضی از صاحب‌نظران، (۹) مدیران ارشد حوزه‌ها یا هر نهاد دیگری که دین و آموزه‌های دینی را برای انسان معاصر لازم و ضروری می‌شمارند، باید هر چه زودتر به سوی تشکیل مجالسی پیشی روند که در آنها منابع دیجیتال برپاست و حوزه‌های دینی و طلاب علوم اسلامی نیز باید خود را برای حضور در محیط‌های نو آماده کنند و در این عرصه پیشی رو باشند و فضای اینترنت و به طور خاص وبلاگ‌های مذهبی را بهره‌مند از معارف ناب اسلامی نمایند.

خوبی را تولید می‌دهند در مجموع، می‌توان پیوسته‌تری‌ها، تفاوت‌ها و کاستی‌های وبلاگ طلاب را در شاخص‌های ذیل خلاصه کرد:

۱. محتوا

موضوعاتی که بلاگرهای مذهبی یا همان طلاب نویسنده برای وبلاگ خود بر می‌گزینند، تنوع و گرایش مذهبی دارد و فقط موارد نادری را می‌توان یافت که طلاب به بیان درد دل‌ها و خاطرات دلنگینی خود پرداخته‌اند یا به ارائه داستان‌های تخیلی و ادبی می‌پردازند. موضوعات زیر بارهای از مهم‌ترین دل‌شغولی‌های طلاب در وبلاگ‌هایشان است:

... اخبار مذهبی و دینی.

... عقاید مذهبی، به خصوص امامت و ولایت.

... گنجین سخنان ائمه (ع) با ترجمه فارسی.

... پاسخ به سؤالات فقهی و اعتقادی.

... تاریخ و سیره معصومین (ع).

... مهدویت و انتظار ظهور.

... سخنان و اشعار مذهبی.

... مطالب و نکات ادبی و عرفانی.

... اخبار و تحلیل مسائل سیاسی.

... بیان مشکلات اجتماعی و فردی.

... زنان و مسائل خانواده.

... داستان‌ها و خاطرات. در این باره شمار بسیاری از طلاب به ارائه خاطرات حجره‌های طلبگی پرداخته‌اند و به تبیین کاستی‌ها و کمبودها همت گمارده‌اند و در عین حال، صفا و صمیمت حاکم بر فضای حجره‌های

و وبلاگ‌هایی مانند: منبر، (۵) عصر موعود احمد لطفی (۶) و مرکز فرهنگی شهید مدرس (۷) به علت داشتن لینک‌های بسیار بیشترین مراجعه کننده را دارند.

بهر روز بسانی

سوگمندها! باید اقرار کرد که بیشتر وبلاگ‌های طلاب از چند صفحه فراتر نرفته است و شور و نشاط وبلاگ‌نویسی پس از مدتی فروکش کرده و بعد از گذشت چند هفته از ایجاد آن، دیگر به روز نشده است و موارد نادری نیز یافت می‌شود که هیچ مطلبی در وبلاگ ارائه نگردیده است. (۸) بعضی از وبلاگ‌ها نیز به علت به روز نشدن در زمان طولانی، از فهرست وبلاگ‌ها حذف شده‌اند.

سخن آخر

به عقیده بعضی از صاحب‌مختاران، (۹) مدیران ارشد حوزه‌ها یا هر نهاد دیگری که دین و آموزه‌های دینی را برای انسان معاصر لازم و ضروری می‌شمارند، باید هر چه زودتر به سوی تشکیل مجالسی پیش روند که در آنها منابر دیجیتال برپاست و حوزه‌های دینی و طلاب علوم اسلامی نیز باید خود را برای حضور در محیط‌های نو آماده کنند و در این عرصه بیش زو باشند و فضای اینترنت و به طور خاص وبلاگ‌های مذهبی را بهره‌مند از معارف ناب اسلامی نمایند. ■

پی‌نوشت‌ها:

۱. رک:

www.itan.ir/archives/news/000504.php

۲. مجله «روانشناسی امروز»، (Psychologie Heute)

اگوست ۲۰۰۵م، به نقل از وبلاگ shabnamefekr به نشانی:

[Http://shabnamefekr.blogspot.com](http://shabnamefekr.blogspot.com)

۳. رک: [Http://journal.blogfa.com](http://journal.blogfa.com)؛ مجله «بسیلاگفا/

مجموعه مقالاتی در زمینه وبلاگ و وبلاگ‌نویسی.»

۴. Blogosphere

۵. <http://menbar.persinblog.com>

۶. <http://ahmadlotfi.persianblog.com>

۷. <http://modares.blogfa.com>

۸. مانند وبلاگ «حفظات یک طلبه» و «طلبه‌ها».

۹. رک: مجله «کتاب روشی»، پیش شماره ۴ زمستان ۸۳، ص ۸۲